

**Bioveiligheid,
mijn bedrijf is beschermd!**

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

Het voorkomen van besmettelijke dierenziekten is van het grootste belang voor de diergezondheid, soms voor de volksgezondheid (zoönosen) en om de economische rendabiliteit van onze bedrijven te waarborgen.

Als veehouder bent u de eerste schakel die het risico op het binnenbrengen van dierenziekten in uw bedrijf kan voorkomen of beperken. U kunt ook de verspreiding ervan naar andere bedrijven vermijden.

Hoe? Door op grond van adviezen van uw dierenarts bioveiligheidsmaatregelen toe te passen.

Verantwoordelijke uitgever: Herman Diricks
Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
AC Kruidtuin - Food Safety Center
Kruidtuinlaan 55 - 1000 Brussel

Wettelijk depot : D/2014/10.413/6

Wat is bioveiligheid?

Bioveiligheid is het geheel van voorzorgsmaatregelen om het risico op het binnenbrengen van dierenziekten in uw bedrijf en de verspreiding ervan naar andere bedrijven te vermijden of te beperken. Deze maatregelen zorgen ervoor dat de overbrenging van ziektekiemen via contact met besmette dieren, via inademing of inname van besmet voeder vermeden wordt. Ze moeten op verschillende niveaus worden toegepast: in de bedrijven zelf, bij de leveranciers en bij het dierenvervoer en in de dierenhandel.

Ze steunen op het principe “voorkomen is beter dan genezen”.

Als u deze maatregelen veronachtzaamt kan dit ernstige gevolgen hebben.

Wettelijke verplichtingen...

Een aantal maatregelen zijn wettelijk verplicht. “Opgelegde bioveiligheid” dus, om onze veehouderijen te behoeden voor ziekten die bij een epidemie enorme economische en sociale gevolgen kunnen hebben.

Aangifteplichtige besmettelijke dierenziekten

Voor een aantal dierenziekten geldt een meldingsplicht met als doel de risico's op de verspreiding ervan te beperken. Deze ziekten zijn opgelijst in de Belgische wetgeving (dierengezondheidswet van 24 maart 1987). Meer informatie hierover is beschikbaar op de website van het FAVV. Concreet betekent dit dat wanneer u of uw dierenarts de aanwezigheid van één van die ziekten vermoeden, het FAVV meteen op de hoogte moet worden gebracht. Er moeten dan zo snel mogelijk maatregelen worden getroffen om de ziekte in te dijken. Als de laboratoriumanalyses de verdenking bevestigen, zal het FAVV de maatregelen bevestigen of aanpassen, er eventueel nieuwe nemen en de uitbraak melden aan de EU (Europese Unie) en aan de OIE (Wereldorganisatie voor diergezondheid). De EU en de OIE zullen de informatie naar andere landen verspreiden.

De lijst van deze aangifteplichtige dierenziekten kunt u terugvinden op de website van het FAVV: <http://www.favv.be/dierengezondheid/zoosanitaire-belgie/>. Uw dierenarts kent de ziekten op deze lijst en weet wat hij moet doen. Geef hem uw vertrouwen!

Wettelijke maatregelen “ad hoc”

Bovenop deze meldingsplicht zijn voor sommige ziekten ook andere wettelijke maatregelen van kracht. Een overzicht ervan vindt u op <http://www.favv.be/dierengezondheid/>.

Als ondanks alle voorzorgmaatregelen een van deze ziekten toch uitbreekt, kunnen daarbovenop nog tijdelijke maatregelen worden genomen. Het kan onder meer gaan om:

- Afbakening van een beperkingsgebied waarbinnen elk vervoer van dieren verboden is
- Een algemeen verbod op vervoer of verzamelingen van dieren (markten, tentoonstellingen)
- Verplichting om te vaccineren
- ...

Voorbeelden:

De maatregelen van toepassing voor de Afrikaanse varkenspest kunt u raadplegen op <http://www.favv.be/avp/maatregelen/>.

De maatregelen in het kader van de vogelgriep vindt u op <http://www.favv.be/dierengezondheid/vogelgriep/>.

... Maar ook gezond verstand!

Naast deze wettelijke verplichtingen is bioveiligheid ook vooral: goede hygiëne- en veehouderijpraktijken toepassen in uw bedrijf, uw bedrijf dus beheren “met gezond verstand”.

Hierna volgen enkele concrete voorbeelden van bioveiligheidsmaatregelen om het risico op het binnenbrengen van ziekten in uw bedrijf of het risico op de verspreiding ervan vanuit uw bedrijf te beperken.

• **Aankoopbeleid:**

- koop enkel dieren aan van hetzelfde of van een hoger gezondheidsniveau dan dit van uw bedrijf. Dieren die via een markt of een verzamelcentrum zijn doorgevoerd, zijn in contact geweest met andere dieren en houden meer risico in voor het binnenbrengen van ziekten;

- breng geen zieke dieren binnen uw bedrijf;
- isoleer nieuwe dieren (quarantaine) zolang de bedrijfsdierenarts niet is langs geweest en/of de resultaten van de onderzoeken bij aankoop niet bekend zijn;
- vermijd zo veel mogelijk het binnenbrengen in uw bedrijf van dieren afkomstig van meerdere herkomsten, om het risico op het binnenbrengen van een ziek dier te beperken;
- respecteer de wetgeving op het vervoer van en de handel in dieren: gezondheidscertificaten, hygiëne (reinigen, ontsmetten), quarantaine, enz.

• **Behandeling van de dieren:**

- isoleer zieke dieren om ze beter in het oog te houden en om te vermijden dat de ziekte wordt overgedragen op andere dieren;
- zorg voor een optimaal dierenwelzijn. Dieren in een slecht verluchte stal of gestresseerde dieren zijn meer gevoelig aan ziekten;
- geef uw dieren aangepaste voeding van goede kwaliteit. Geef geen keukenafval (voor varkens geldt een totaalverbod), gebruik voeder dat voor die categorie dieren bestemd is en reinig voederbakken;
- verzorg en behandel uw dieren op een passende wijze, zelfs voor relatief goedaardige infecties zoals wormen, schurft, mijten, enz. omdat die de dieren meer gevoelig maken aan andere ziekten;
- laat de dieren vaccineren als de vaccins beschikbaar zijn en wettelijk toegelaten.

• Hygiëne:

- bezoekers die in contact komen met dieren van andere bedrijven houden een groter risico in voor het binnenbrengen van ziekten in uw bedrijf. Om dat risico te vermijden of te verminderen:
 - gebruik en verplicht bedrijfseigen kledij;
 - plaats voetbaden met een ontsmettingsmiddel bij de ingang van stallen en ververs ze regelmatig (vuile voetbaden zijn volledig inefficiënt);
 - respecteer de handhygiëne
 - verbied de toegang tot de stallen voor onbevoegde personen door deze waar mogelijk slotvast af te sluiten;
 - hou een register bij waarin alle personen worden vermeld die het bedrijf bezoeken (naam, datum, reden van het bezoek). Dit is belangrijk wanneer bij een epidemie een onderzoek moet worden gedaan. Voor sommige veehouderijen of in sommige omstandigheden is dit zelfs verplicht;
- reinig en ontsmet na elk gebruik materieel, voertuigen en lokalen met erkende ontsmettingsmiddelen;
- bestrijd ongedierte dat ziekten kan overbrengen zoals knaagdieren, insecten, ... en laat geen gezelschapsdieren zoals honden en katten toe in de stallen;
- vermijd contact tussen (landbouw)huisdieren en in het wild levende dieren;
- beperk het contact tussen dieren van verschillende soorten tot het minimum;
- behandel kadavers correct door ervoor te zorgen dat de andere dieren van het bedrijf er niet bij kunnen, dat ze opgeslagen worden op een makkelijk te ontsmetten plaats, dat ze vaak worden afgevoerd, enz;
- pas in de mate van het mogelijke het “all in – all out” principe en de sanitaire leegstand toe;
- ...

Enkele tips

- Reinigen met hoge druk: goed reinigen en niet ontsmetten is beter dan ontsmetten zonder te reinigen.
- Ontsmetten: respecteer de aanbevolen concentratie en inwerktijd van het ontsmettingsmiddel.
- Voetbaden bij de ingang van de stallen:
 - Reinig uw laarzen voordat u in het voetbad stapt. Door organisch materiaal (vuil en mest) verliezen veel ontsmettingsmiddelen hun werking.
 - Gebruik de op de bijsluiter vermelde concentratie ontsmettingsmiddel. Te kleine dosissen zijn totaal zinloos!
 - Ververs geregeld de oplossing ontsmettingsmiddel. Een vuil voetbad is totaal nutteloos.
- Gebruik aparte kledij en schoeisel voor elke stal.

Hebt u nog vragen?

- Uw dierenarts is steeds op de hoogte van de meest recente informatie over dierenziekten en de te nemen maatregelen. Aarzel dus niet om hem om raad te vragen.
- U kan eveneens terecht bij onze Lokale Controle-eenheden (LCE's). De adresgegevens van de LCE's vindt u op <http://www.favv.be/professionelen/contact/lce/>.

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

AC-Kruidtuin
Food Safety Center
Kruidtuinlaan 55
1000 Brussel

Tel. 02 211 82 11

www.favv.be